

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl. VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.		Felelős szerkesztő és laptulajdonos: THAN GYULA.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.
--	--	--	--

Goluchovszky nyaral.

Személyi hir. Gróf Goluchovszki külügyminiszter, a ki harmadnapja ő felségéhez Ischlbe utazott, tegnap ismét visszaérkezett Bécsbe és augusztus negyedikén több heti tartózkodásra Vittel francia fürdőhelyre fog utazni.

Ausztria-Magyarország nyugodtan alhatik. Nem szállhat panasza, hogy amíg az összes nagyhatalmak tesznek-vesznek, kifelé is cselekesznek, addig egyedül az áldatlan frigyben összeláncolt osztrák-magyar monarchiáról nem hallik semmi, egyedül az ő külügyminiszterének terveiről, szándékairól, készülődéseiről és tetteiről nem szivárogo ki semmi a nyilvánosságba.

Mert ime, igaz, hogy eldugva, igaz, hogy a legapróbb betűkből kiszedve, de gróf Goluchovszky Agenor külügy-miniszter életjelt ad magáról. Kikürtölteti világgá a tervét, mely hivatva van, hogy feltűnést keltsen a diplomáciai körökben mindenütt, szerte a nagy világon.

Mi a terve?
Elárulja a bécsi lapok egy kis személyi hire. Fontosságához mérten egész terjedelmében közöljük is e cikk bevezetése-képpen.

A külügyminiszter ur nyaralni megy a nagy francia fürdőhelyre. A nagy külpolitikai gondoktól terhelt fejét ott, a hűs tenger partján akarja kiszellőztetni. Ott akar erőt gyűjteni a további pihenésre, melyből — ah! — eddig is oly pazarul kivette részét.

Gróf Goluchovszky Agenorra, a mi külügyminiszterünkre a szemérmetlen hízélgés sem foghatja rá, hogy a monarchia nagyhatalmassági ereje az ő kormányzása idején szokatlan módon megnövekedett volna. Az egyetlen vívmány, amit elért, hogy az ő kormányzása alatt tűnik, tűnedezik mindjobban befolyásunk hatása a Balkánon — Vivmánynak ez is valami.

Ámde meghonosított egy más, igen szép szokást, amit hűségesen

gyakorolt az asztalnál s amit átplántált a diplomáciába is: a kibicelést. Amilyen jó kibicnek bizonyult Goluchovszky a bécsi Zsóké-klub híres milliós játékában, ugyanoly csendes, jó kibic ő a nagyhatalmak játékánál is, ahol szintén nem babra megy a játék.

A jó kibic első és legszentebb kötelességét szorgosan szem előtt tartja a mi külügyminiszterünk: ő — hallgat. Tőle tehet és művelhet a többi nagyhatalmasság akármit, ő nézi kisdéd-játékaikat és gyönyörűségesen, szépen — hallgat.

Lám most is! Az olasz király ott jár Oroszországban és barátkozik a cárral. Pohárköszöntők hangzanak el, testvéri csókokat és közzsoritásokat váltanak és — Goluchovszky derűs nyugalommal nézi a barátkozást és készül a nyaralásra.

Lám, Németországban maga a császár keresi a módját a Franciaországhoz való közeledésnek. A minap — véletlenül —

A Campanile halála.

Mártonfalva, 1902. július 18.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Hát meghalt mégis az öreg Campanile. Amit az estilapok kőszá hireinek nem akartunk elhinni: a reggeli újságok kétségtelenül megerősítették. Ledől, porba omlott a nyolczszáz évnél idősebb torony, akárcsak valamely rosszul épített falusi harangláb. A piarrettát, ezt az édes poétikus tért ma meg holnap kőhalmaz borítja, oszlop, oszlop hátán. Holnapután már neki esik Velence minden munkása s eltisztítják onnan a földi maradványokat s a Campanile nem marad meg, csak a könyvekben s a ma élők emlékezetében.

De azoknak az emlékezetében megmarad. Nem hiszem, hogy aki megjárta Velencét, valaha el tudná felejteni ezt a furcsa építészeti csodát, mely nyolczszáz év óta áll a Szent-Márk-tér sarkában.

S előre szorongva gondolok rá magamra is, ha még egyszer Velencébe vet a sorsom, milyen érzéssel fogok a piarrettára lépni,

melyen úgy megszoktam az öreg baktort, a Campanilét.

Ne higgyék kérem, hogy túlzás, ha azt mondom, hogy Velence vesztesége pótolhatatlan. „Nevetséges! Ezt a várost kétszáz év óta veszteség-vesztés után éri. Önállóságát elvesztette, hosszú idő óta multjának muzeuma, és semmi egyéb. Hát épen ennek a toronynak az elvesztése volna oly nagy csapás reá?”

Figyelemreméltó ellenvetés. De mégis, azt gondolom, hogy ha megkülönböztetjük a közjogi fogalmat a fizikaitól, akkor nem kétkelhetünk benne, hogy ilyen csapás nem érte még a várost soha. Mert ezzel, hogy úgy mondjuk; a silhoute-je lett szegényebb. Mikor Budapestre le akarták rombolni a gellérthegy fellegvárat, egy kitűnő író emelte fel a szavát ez ellen.

— Ne bántásák az egyetlen követ, amely Budapest képét még az idegenek szemében is Budapestté teszi. Amelyről megismeri az ember, ha akármerről közelíti meg, hogy ez itt a magyarok fővárosa. Amelyre visszaemlékezik, abban a pillanatban, mikor Budapestre emlékezik vissza. Amely úgy hozzátartozik a városnak az

emberek lelkébe rajzolt képéhez, mint a Bismarckéhoz a három árva hajszál a homlokon.

S ha ez volt a czitadella Budapestnek, mennyivel inkább a Campanile Velencének.

Bizonyos mértékben hát bántó, hogy a gyász első napján, — mert ez tagadhatatlanul őszinte gyászt jelent mindenfelé, ahol megbecsülik a művészetet — az újságok jóformán egyebet sem tesznek, mint Napoleont czitálják, a nagy Napoleont, aki lovon ment fel a 98 méteres torony tetejébe.

Ugyanaz az eset, mikor a nagy halott ravatalánál vénasszonyok mondanak egymásnak jellemző adomákat. „Hogy szerette szegény atúrós gombócot.” „Az én fiamnak pedig egyszer barackot nyomott a buksi fejére.”

Szép, szép, de mégis igaz is, csudaszág. Ha meg hazugság, akkor sem válik egyszerűen érdekessé. Erről a mondva csinált kuriózumról pedig már rég kimutatták, hogy először nem igaz, mert nem történt meg. Másodszer: nem igaz, mert meg sem történhetett volna. Hogyan lehet feltenni az új idők titáni alakjáról, hogy Velence bevételkor czirkuszi mutatványokra alacsonyítja

ott járva hajójával az oddei kikötőben, tudomást szerzett róla, hogy ott van Waldeck-Rousseau, volt francia miniszterelnök is. — Vilmos császár nem sokat gondolkodott: meghívta jachtjára a volt francia kormányelnököt és barátságos, közös ebéden egyengették ketten szépen a talajt Francia- és Németország kölesönös közeledésére.

A francia közvélemény pedig, mely máskor halált kiáltott volna az áruló fejére, ki a gyűlölt némettel barátkozik, most nyugodtan és szinte derűsen tudomásul veszi ezt a közeledést, éppen úgy, mint Goluchowsky, aki derűs nyugalommal nézi e barátkozást és készül a csendes nyaralásra.

Mert neki ez a legfontosabb és ki tudja, hátha az osztrák-magyar monarchiának is fontos ez. Talán, ha ő nem lesz itt, akkor mégis csak fog nyilai mód rája, hogy Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állása egyszer, valahára ki is domborodjék, mert míg ő áll az ügyek élén, bizony nehezen kerül rája a sor!

A nép fürdője.

Debreczen, július 19.

A németországi ujságok arról adnak hírt, hogy a Népfürdőket építő német társaság az idén Weimarban tartja gyűlését. Ez a rövid hír, a mely egy német társaságnak hivatalos értesítése, nem olyan érdektelen, mint a miónek első tekintetre látszik. Megtudjuk belőle, hogy Németországban már társaság alakult a népnek való für-

dők építésére s ebből megtudjuk azt is, hogy már tisztában vannak a nép fürdésének az egész ország egészségi állapotával való összefüggésével.

Nagy haladást jelent egy nemzet belső életében az a momentum, a mikor fölfedezi az egyes társadalmi osztályok érdekeinek találkozó pontjait, mivel az egészséges közéletnek csak ott van levegője, a mikor az emberek eludnak igazodni a legkülönbözőbb társadalmi érdekek szövevényes hálózatán. A német néposztály, a mely oly sokáig húzódott a nép meghallgatása elől, nem önzésből, hanem közönyösségből, ma már első helyen áll Európában szociális és humanitárius intézmények dolgában s ez intézmények között kétség kívül a jelentősebbek sorában van a fürdő-építő társaság.

Ha volna kihez czimeznem felszólításomat, mondanám: Utánozzuk ebben a dologban a németet. Hol van több víz és kevesebb fürdőház, mint Magyarországon? És hol lehetne kevesebb áldozattal igen sokat tenni ezen a téren, mint szintén Magyarországon? Azt mondják, éppen azért kell olyan kevés fürdő nálunk, mivel sok a folyó, patak, tó, szóval a szabad fürdőhely. Csekkhog ez a fölfogás nem helyes s azt mutatja, hogy nem azért nincs sok fürdőnk, mivel nem kell, hanem azért, mivel azt hiszik, hogy nem kell. Valóban nehezen lehet az állandó fürdő szükséges voltáról meggyőzni azt a közvéleményt, a mely a nép számára elegendőnek tartja a néhány nyári hónapokon át való fürdést s nem ismeri föl a fürdés hét-nyolcz hónapos szünetének a közegészségre való nagy veszedelmes voltát.

Építsünk sok fürdőt a népnek, a hol igen olcsó pénzen egészséges, kellemes fürdés esik. Építsünk sok fürdőt, nem csak a népnek lesz az javára, a magunk jólétéért is cselekszünk, ha ezt megtesszük. Nem okos önzés az, a mely azt mondja: mit bánom én, hogy fürdik-e a nép, vagy nem? Bizony nem okos önzés ez, mert az egészség dolgában csaknem teljes a tulajdon közössége: az én egészségem a te egészségem is. Itt azonban csak is társadalmi uton lehet tenni valamit, állami támogatásról vagy éppen hivatalos kezelésről nem lehet szó.

Akármiilyen szegény is a magyar középosztály, annyira még sem tehetetlen, hogy ne volna elegendő ereje az egészségé-

nek népfürdők építése formájában kifejtendő megvédésére. Általában véve a társadalomnak sokkal nagyobb az ereje, sokkal meszebbre terjed az alkotóképessége, mint maga hiszi s ez a csalódás csak azért van, mivel a közönség minden érdekét az idegen szemével nézi és nem is kívánja megvédeni. Közönyösség és bágyadság ült a lelkekre s az emberek mindinkább eltávolodnak maguktól. Azonban jó lesz vigyázni. A közönyösség igen veszedelmes lehet ott, a hol az egészségünk forog szóban s ha az új közgazdasági elmélet, a mely minden értéket átszámít, az egészséget nem taksálja is olyan nagyra, mint annakelőtte becsülték, azért mégis jó lesz vigyázni. Elvégre mégis csak a maga javáért dolgozik az emberiség s ha az értékekért saját magát háttérbe szorítja, veszedelmes bolondságot művel.

Jöjjön el végre nálunk is a közös érdekek fölismerésének ideje. Sok betegség vár orvosságra, sok szenvedés enyhülésre, sok igazságtalanság elégtételre s mind e bajokon csak akkot segítünk, ha megérkezik az a nap, a melyen megtudjuk, hogy valamennyien egyek vagyunk s hogy százezrek bajától milliók szenvednek, mert minden rosszban és minden jóban osztozkodnunk kell, ha nem is akarunk.

A függetlenségi párt és az Iparegyesület.

A függetlenségi és 48-as pártot egy idő óta néhány lap kezdi ki, hogy a függetlenségi pártnak az önálló vámterület létesítése érdekében kiküldött bizottsága mult vasárnap tartott értekezletében elhatározta, hogy az önálló vámterület érdekében folytatott harcban csatlakozik az Országos Iparegyesület akciójához. E híresztelés kapcsán megjegyzik, hogy a függetlenségi párt immár teljesen leszerelte az önálló vámterület folytatott harcot és egyszerűen a háta mögé áll egy társadalmi egyesületnek. Bizonyítgatják azt is, hogy a függetlenségi párt ezzel a határozattal ország-világ előtt neveltségessé vált, mert az Iparegyesület nem az önálló, hanem a közös vámterületet követeli. A függetlenségi párt orgánuma e vádakra válaszként ma azzal felel, hogy közli azt a határozatot, a melyet a párt bizottsága az önálló vámterület kérdésében a szóban forgó ülésen és az Iparegyesületre vonatkozólag meghozott. Szól pedig a határozatnak eme része a következőképen:

„A párt, bárhol keletkezik ily irányu (az önálló vámterület érdekében megindult) mozgalom, azt szívesen fogadja és örömmel támogatja, minthogy pedig — értesülés szerint, az Országos Iparegyesület kebelében is nagyarányu mozgalom indult meg az önálló vámterület érdekében, a párt ezt örömmel veszi tudomásul és ezen mozgalmat a maga részéről készségesen részesíti leghatározottabb támogatásában.“

A határozati szövegből tehát nyilvánvaló, hogy a párt nem csatlakozott az Iparegyesület mozgalomához, nem állt egy társadalmi egyesület háta mögé és határozatával nem tette neveltségessé magát. Ellenkezőleg! A párt kötelelőszzerűen hathatós támogatásáról biztosította azokat a derék férfiakat, a kik az Iparegyesület kebelében az önálló vám-

le magát. Toronyba menni lovon: clownok számára való kunszt. Az imperátorok közül legfeljebb a Néró-féle örültek vállalkozni rá. Napóleonnak lehettek extravaganciái, de izetlen nem volt soha.

Nem jellemző tehát ez a mese Napoleonra, de ép oly kevésbé jellemző — a Campaniléra is. Mert kérem minden nászutató, aki valaha Velencében járt, — s ki mászna fel inkább a Campanilera, abonnan talán az egész mindenség látszik, mint a nászutatók, akik előtt nyitva az egész világ? — mondom, minden nászutató igazat ad nekem hogy a Campaniléra fellovagolni még, csak nem is viccz. Elég világos ösvény vezetett fel a harangokhoz. Igenis, ösvény. Szelíden lejtőző ösvény, nem pedig lépcsőfokok. Könnyű szerrel, fáradtság nélkül jutott fel az ember és ha éppen kedve tartotta, — természetesen ha meg is engedték volna, kényelmesen feljuthatott volna akár lovon. Tesszem azt: a tarpataki völgybe vezető lovas ut, a Rózsa menedékház előtt. Sokkal meredekebb, sikamlósabb, pedig oda mindennap lovagol, akárhány amazon. Olyan is, a ti aznap ült először lóhátra.

Bolond mese, de talán mivel bolond,

sohse fogják kiirtani s a jövő századbeli cicerónék is rendületlenül fogják magyarázni az utasnak: „Itt állott a híres Campi ile, melynek a harangjához lóháton ment fel a nagy Napoleon“.

Mig a Campanilét sajnálom, megcsik a szivem a kis Loggiattán is. Sausovionak bájos remeke ez az épület. Minden csiszolása, minden faragása művészi. A kikértenek hozzá, azt állítják, hogy ezt az épületet viselte meg Velencében legkevésbé az idők folyása. Oly üdén állott ott intim szépségben, mintha tegnap vitette volna oda legényeivel Sausovino mester. Most ez is porban hever. Eszembe jut egy francia románc, a vak nagyapó, kit a kis unokája vezet. Nagyapó mesli, a kis leány oda hallgat. Nem veszi észre, hogy a folyóhoz érnek s mesélve beleesik a nagyapó s vele a kis leány...

Logiatta di Campanile! Mért nem vigyáztál jobban az öreg haranglábra? Öreg torony! Mért temetted magad alá azt az életre fermet, bájos apróságot?

Melyiket sirassuk, melyiket sajnáljuk jobban?

Balkányi Kálmán.

területért harcolnak. Ebben a harcban pedig mindig a maga helyén lesz a függetlenségi párt és szívesen fogad bárkit, a ki mellé áll. Valamint szívesen áll viszont azok mellé, a kik gazdasági függetlenségünk kivívására lépnek sorompóba.

VIDÉK.

Szőkevény szerelmesek.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy riadalom volt tegnapelőtt este — mint tudósítónk írja — Szemeréd községben, hol egy szőkevény szerelmes pár akart menedéket keresni, de a bosszuálló apa a nyomukba akadt. Leszenszky Mihály hídvégi lakosnak a leánya belészeretett Bartos András odaváló legénybe, de a leány vagyonos szülei hallani sem akartak a szegény szolgálégyényől. A fiatalok erre elhatározták, hogy megszöknek hazulról. Tegnapelőtt a leány szülei eimentek hazulról. Ezt az alkalmat használták fel s Bartos a leányt el távozott.

Az volt a tervük, hogy a földeken keresztül elmennek Szemerédre s ott a legény egyik rokonánál szállnak meg. Az öreg Leszenszky délután, a mint hazaért s a leány eltűnését megtudta, kocsira ült s a testvérel együtt hajtott Szemerédre. Éppen a falu alatt érték utól a szerelmes párt, a kik mikor észrevették az üldözőket, futással akarták elérni a falu, hol elrejtőzhetnek.

Leszenszky már a faluban érte el a lányt, akit, mikor a kocsiról leugrott, hájánál fogva akart vonszolni a kocsizhoz. A szerelmes legény védelmére kelt a leánynak s a kezében volt bottal hatalmas csapások mért az öregre. De ekkor a másik Leszenszky is leugrott a kocsiról s egy vasvillával úgy fajba vágta a legényt, hogy az elbukott.

Az apa és testvére ezután a leányt kocsira akarták tenni, de az összefutott falunépe, kik a brutalitásnak szemtanúi voltak megakadályozták őket s a két Leszenszkynek menekülni kellett a faluból a nép bosszujára elől. A két szerelmest egyelőre az előjáróság vette őrizet alá a további intézkedésig.

Tolvaj vőlegény. Obrovácson e hét elején gyilkosság történt. Megölték egy legényt, a ki vőlegénye volt egy szép leánynak, a kit meglopott. Az érdekes eset részleteiről ezt írja tudósítónk: Dragics Arszó obrováci legény jegyben járt Milovánov Angelával. A legény gyakran eljárt a menyasszonyhoz. Dragics aztán egy-egy alkalommal a lédából, hol a leány szülei a pénzüket tartották, mindig lopott egy pár forintot. A leány szülei észrevették, hogy a pénzből el eltűnik egy pár forint, de nem is gondoltak arra, hogy a tolvaj Dragics legyen. A szülők a cselédleány ellen tettek feljelentést a csendőrségnél, a kit le is tartóztattak. A leány testvérei: Miskovics Gyuró és Miskovics Milivoj bizva nővérük ártatlanságában, puhatolni kezdtek s hosszas utánjárás után megtudták, hogy Dragics Ujvidéken aranypénzeket akart becserélni kisebbekért, de az aranyművessel nem tudott megegyezni. Kedden a két legény az utcán találkozott Dragicscsal, a kit kérdőre vontak, szóváltás támadt köztük, miközben Dragics a Miskovics-fiukat tolvajnak nevezte, a miért az egyik fiu két döfött a Dragics oldalába. A legény rövid kintlódás után meghalt. A nyomozás során kiderült aztán, hogy csakugyan Dragics volt a tolvaj, mert

az ellopott új pénzeket meg is találták a szülői lakásán.

Keresztelés a folyóban. Békésen érdekes keresztelés volt tegnap. Mint minden évben, úgy az idén is, ünnepélyes keresztelést tartott a békési baptista felekezet. Az új hívek huszonketten voltak, kiket az Uj-Körösben kereszteltek meg. Nagyszámú nézőközönsége akadt a vallásos szertartásnak. A baptisták zsoltárok éneklése mellett vinnultak a folyóhoz, hol a felekezet megbizottja szentírásból vett ígék magyarázata közben a fehér ruhában lévő új híveket a vízbe merítette. A keresztelés után beszédet is tartottak hozzájuk, majd öltözködés után énekeszó mellett az imaházba vonultak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gyermek megölésével vádolt asszony. Liptai Istvánné házi párasztasszony tavaly decemberben tyukot árulni jött be Debreczenbe. Liptainé magával hozta 18 napos kis leányát is és letelepedett a pércsisoron és két óra hosszat árulta tyukjait. Egyszerre csak észrevette, hogy karjai közt lévő kis gyermeke meghalt. Az ügyészség annak idején azzal vádolta Liptainét, hogy kis leányának pólyáját nagyon szorosan kötötte és azért halt meg a gyermek. Dr. Isóó János törvényszéki orvos azonban bebizonyította tegnap, hogy a felvett jegyzőkönyv szerint a gyermeknek belső, hűdéses betegsége volt s ez okozta halálát. Dr. Bálint királyi alügyész ez alapon elejtette a vádat s így Liptainének semmi baja sem lett.

§ Vétkes bukás Bőszörményben. Schwarz József hajdu bőszörményi kiskereskedő, szabómester 1901 januárjában csődbe jutott. Fzetésképtelenségét előre tudta s mégis rendelte nyakra-főre az árukat, sőt egyik-másik hitelzőjének zálogjogot is engedélyezett áruira. A tegnapi tárgyaláson, hol dr. Kardos Samu volt a védő, a törvényszék Schwartzot 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Munkaadó és munkás. Egy iparos a munkásnak 14 napi felmondási idő mellett felmondott, megjegyezvén még, hogy rögtön el is mehet. Erre a munkás elment s felmondás nélkül való elbocsátás címén 14 napi bérét követelte. Követelésével a bíróság a következő indoklással utasította el: Hogy panaszlatnál a felmondás szándéka megvolt, azt a panaszló elismeri. Azon megjegyzés, hogy „rögtön is elmehet“, tulajdonképpen annyit jelent, hogy a panaszlott beleegyezik abba, miképpen a panaszló a felmondási határidő letelte előtt fejezze be a munkaviszonyt; vagyis ez annak kinyilvánítása, hogy nem fogja a munkást törvényes uton a munka folytatására kényszeríteni, ha ez a maga részéről a munkát a felmondási határidő letelte előtt abbahagyja. Ha a panaszos tovább dolgozott volna, vagy tovább akart volna dolgozni, úgy a munkaadó köteles lett volna őt 14 napon át munkával ellátni. Csak ha ezt megtagadta volna, lenne a panaszlónak bérre igénye.

SZÍNHÁZ.

A Vigszínház vendégszereplői. — A Vigszínház vendégszereplői tagjai — mint tegnap megirtuk — olyan kedves fogadtatásra leltek Aradon, hogy ott meghosszabbították vendégszereplésüket és csak e hó 22-én és 23-án játszanak a debreczeni városi színházban. Ez az elhalasztás korántsem csökkentette, sőt emelte az érdeklődést a közönség körében. Az előjegyzések napról napra sürűbb n folynak s már majdnem minden jobb hely le van foglalva. A *Niobe* címszerepét Szerémy Gizella, a debreczeni közönség régi és kitüntetett kedvence játssza, ki e szerepében aratta legszebb sikereit. Erzsébetet, a tragikus sorsu *Dadát* pedig Varsányi Irén alakítja, kit oly zajos tetszésnyilvánításokkal hallmászott el közönségünk az elmúlt hét folyamán.

Műkedvelő előadás. Iparos ifjakból álló társaság augusztus első felében a Margit fürdő dísztermében Szigligeti Ede kitűnő népszínművét: *A szökőt katonát* adja elő. A műkedvelőket Lovdva Ölon színész tanítja be.

UJDONSÁGOK.

A felebaráti kötelesség.

A Kossuth-utca végén egy pinczeszóban foltozócipész lakott a családjával. A mesternek nagyon kevés volt a munkája, elhatározta tehát, hogy más foglalkozás után lát. Fölment az első emeleten lakó ügyvédhez, a kinek többször dolgozott már.

— Könyörgöm alázatosan, nagyságos ur, tessék nékem egy viczeházmasterséget szerezni, mert éhen halok a családommal.

Az ügyvéd megígérte, hogy eljár a dolgában. Volt egy kliense, többszörös háziur; elment hozzá és sikerült is a cipész-mestert viczeházmasternek bejuttatni. Mikor ez megvolt, elment a viczeházmaster az ügyvédhez.

— Köszönöm alázatosan nagyságos urnak a szívesességét.

— Nincs mit köszönnie, csak felebaráti kötelesség volt.

Néhány hónappal ezelőtt megint beállított az egykori cipész az ügyvédhez.

— Könyörgöm alázatosan, nagyságos urnam, volna egy kérésem.

— Ki vele.

— A házmesterünk kimegy a fiához Amerikába s ha a nagyságos ur beszélne a háziurral, engem tenne meg házmesternek.

— Majd meglátjuk. Délután elmentek hozzá.

— Köszönöm alázatosan a nagyságos urnak a szívesességét.

— Nincs mit köszönnie, felebaráti kötelesség csak.

Négy héttel ezelőtt az ügyvédnek ki kellett költözködni a lakásból és a kliense házába költözködött. Előre örült, hogy jó házmestere lesz, mert a pártfogoltja bizonyára éreztetni fogja a hálaját. Éppen egy hét óta lakott az új lakásban, a mikor a cselédje összeveszett valamin a házmesterrel. Az ügyvéd lement hozzá, hogy igazságot tegyen, a házmester azonban oly kihívóan viselkedett, hogy az ügyvéd haragosan rászólt:

— Nem vártam ilyen viselkedést ma-

gától, a kinek olyan nagy szivességet tettem.

— Nekem tett szivességet? Mikor tett nekem szivességet?

— Mikor ide behoztam.

— Nagyszerű! Hát az szivesség volt? Az felebaráti kötelesség volt.

Elégett gyermek.

— Saját tudósítónkól. —

Debreczen, július 19.

Hadházi tudósítónk arról értesíti lapunkat, hogy a közelben fekvő Butyka tanyán nagy tüzvész pusztított. A tűz keletkezési oka ismeretlen. Leégtek az összes gazdasági épületek, mert a tanya összes munkás népe kin dolgozott a mezőségen.

Egyetlen tanyásné volt csupán ott-hon a nagy kiterjedésű tanyán. Délben az is elment hazulról. Ebédet készítette s azt vitte ki az urának a mezőre. Mikor elment hazulról, az ajtót rázárta tizennégyhónapos csecsemőjére.

Messze járt már, mikor tűz ütött ki a tanyán. A hatalmas lángoszlopra figyelmessé lett a mezőségen dolgozó népség s abba hagyva a munkát, siettek a veszedelem színhelyére. Akkor már lángban állott minden épület. Az istállók és ólakban odaveszett tizenhat sertés és három tehén.

A legmegrázóbb jelenet volt, mikor a félu ról visszafutott tanyásné kiabálni kezdett, hogy a kis gyermeke az égő házban van. Senki sem tudott behatolni. Az égő tető már beszakadt s későbbben, — mikor hosszas küzdelem után bejutottak, a kis gyermek már szénné égett.

Nem tudtak megmenteni semmit. Elpusztultak az összes épületek, gazdasági felszerelések, butorok. A kár igen nagy. A tanya dr. Gara orvosé volt.

Egy humánus katonai rendelet.

Örömhír a debreczeni kaszárnyákban.

Debreczen, július 19.

A katonaságról sok t szoktak írni az újságok, de vajmi ritkán jót. Katonai kegyetlenkedések és más egyéb katonai botrányok adják rendszerint a témát és csak nagy ritkán számolhatunk be a katonaság valami humánus cselekedetéről.

A mi hadseregünk legénységével nem igen szoktak kegyes kézzel bánni, sokszor a végletekig fárasztják őket s ezért nem csoda, hogy oly gyakori az öngyilkosság a hadseregben. Nem egy legény oltja ki az életét, mert nem bírja a késerves három évet, fél a tulszigortól és a nehéz szolgálattól.

Ilyenkor nyáron különösen terhes a katonalét, a nap perzselő heve leveri lábáról a legizmosabb legényt is a napokon át tartó manővereken.

Éppen ezért nagy örömet okozott a debreczeni közös kaszárnyákban Schwitzer Lajos hadtestparancsnok azon humánus rendelete, melyben meghagyja az ezred-

parancsnokoknak, hogy a meleg idők beálltával a gyakorlatokat reggel *egy-két órával korábban kezdjék, úgy, hogy d. e. 10 órára a legénység már bent lehessen a lak-tanyában.*

A rendelet kiemeli, hogy a legutóbbi nyáron is sokan dőltek ki a harcosok nap-szurástól s miután délfelé tűz legerősebben a nap, ezért tanácsos a különben is fárasztó gyakorlatokat a reggeli órákban végezni.

Ezenkívül az ezredparancsnokra bizza a tábornaszernagy, hogy hetenkint legalább egyszer: csütörtökön szünetet adjanak a legénységnek, a mena iben az előző napokon fárasztó gyakorlatok voltak.

A humánus rendeletet a tisztek époly örömmel fogadták, mint a legények.

* **Iskolaszéki ülés.** A református egyház iskolaszékének tegnap délután tartott ülése, melyen Kiss Albert elnökölt, tudomásul vette az új tanerők megválasztását. A választások az iskolaszék jelölése alapján történtek, csaknem kivétel nélkül. Az ülésen még más folyó ügyeket intéztek el.

* **A nemzetközi diákkongresszus Debreczenben.** Az őszi nemzetközi diákkongresszusnak debreczeni lerándulása ügyében tegnap Debreczenbe jött a budapesti rendezőség kiküldöttje br. *Kruchina* Béla budapesti diákkonzul s a sürgősebb teendők felől értekezett *Boross* Lajossal a Corda Frates debreczeni konzulával. Végleg megállapították a debreczeni időzés főbb pontjait, a részletes kidolgozást azonban a kereskedelemügyi miniszter felkeresése előzi meg, mert a nagyszámu külföldi vendégek zavartalan s a kellő időben történő megérkezéshez különösebb intézkedések szükségesek. A központ képviselője s a helyi konzulátus hétfőn délelőtt tiszteleg a városi főiskolai és egyházi előkelőségeknél.

* **Kiss Áronról, Ábrányi Emil.**

Ábrányi Emil, az országos nevű poéta és műbíráló az ideai nyarat Alsó-Kékeden, Abauj-Tornamegyének e kies firdőhelyén tölti. Ez alkalomból tárczát írt egyik fővárosi lapban a kékedi üdülőhely történetéről s megemlékezik a most ott időző nagyobb-szerű vendégekről. Az illusztris vendégek között először szól az ősz püspökről, Kiss Áronról. Ábrányi tárczájának ez a passzusa így hangzik: ...A püspökről jut eszembe, hogy *sulyos betegsége* után itt üdül most Kiss Áron, a tiszántuli református kerület érdemes egyháznagya. *Alig tudott mozdulni*, a mikor két héttel ezelőtt *idehozták* és most a parkban sétál és látogatást tesz Kassán, a hová fiakkere viteti magát, ámbár a vizit több órai kocsizást jelent. Ez a rész igen kedves, de tudomásunk sze int téves is, a mennyiben Kiss Áron püspök rövid idővel elutazása előtt még Marmaros-Szigeten járt s onnan friss erőben jött haza s mikor Alsó-Kékedre utazott, akkor is jó egészségnek örvendett. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy őszintén ne örülnénk a Kiss Áron kitünő egészségi állapotának.

* **Gazdasági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága július hó 19-én d. u. 4 órakor az egyház tanács-termeben ülést tart. Tárgy: folyó ügyek.

* **Presbyteri ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház július hó 20-án — vasárnap — délelőtt 10 órakor az egyház tanács-termeben presbyteri gyűlést tart. — A tárgysorozatnak fontosabb pontjai a következők: *Mitrovics* Gyula lelkész kérvénye, hat heti szabadságidő engedélyezése iránt. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlésének a *Mária Terézia* árvatartó alapból visszatartott összeg kiadása tárgyalásából hozott határozata. *Kovács* J. elemi isk. felügyelő és *Kalmár* I. tanító jelentése a csapó-kerti imaház asztalára adományozott urasztali felszerelések tárgyában. Iskolaszék javaslata a népiskolai felügyelő alkalmaztatása tárgyában. A lelkészi kar jelentése a csapókerti istentiszteletek tartása tárgyában. — A lelkészi pályázatnak megvizsgálására két rendes és két póttag választása. Az iskolaszék előterjesztése a pacsirta-utcai fitanítói állásra és ezzel ideiglenesen összekapcsolt kántor-organistai állásra választás tárgyában.

* **Gyászmise Schlauch bibernokért.** Wörishofenből írják: Július 14-én reggel 8 órakor a wörishofeni plébánia-templomban *Wolafka* Nándor dr. czimzetes püspök, debreczeni plébános, a nagyváradai káptalan tagja, Glatt pápai kamarás, pécsi kamaragy, dr. *Magdics* budapesti hitoktató s *Ratzenböck* győregyházmegyei áldozópap segédkezésével Schlauch biberos lelkeüdvéért rekviemet tartott, a melyre a magyar firdővendégek teljes számbau megjelentek. *Wolafka* dr. püspök Wörishofenben vette hírét Schlauch bibernok halálának s el akart rögtön utazni, de orvosai határozottan megtiltották a kura megszakítását. A rekviem alatt a wörishofeni templomi kar megható gyászszókat énekelt.

* **A szoboszlói adókönyv hibája.** Fauszt Elek pénzügyigazgató tegnap ismét Hajdu-Szoboszlón volt, hol a városi adókönyvet vizsgálta meg. A vizsgálat eredménye az, hogy a pénzügyigazgató egy 289 forintos tételt fedezett föl a főkönyben, mely csak eszményi, lebegő összeg, az adópénztárba azonban soha be nem folyt. A hiba még 1896-ból származik. A pénzügyigazgató elévülés miatt most a hitelnek leírását fogja elrendelni.

* **Az öngyilkosjelölt baka.**

Stern Mihály közösbaka, ki tegnap öngyilkossági szándékkal jobb vállán lötte magát, kinn fekszik a csapatkórházban, hol *Specht* orvos kezeli. Az öngyilkosjelölt egészen jól érzi magát és valószínűleg elhagyja az ágyat két-három hét múlva.

* **Az üstökös és az időjárás.**

Néhány nap előtt egy ujdonság jelent meg a lapokban, amelyre az olvasók kevés ügyet fordítanak, amely pedig, budapesti levelezőnk közlése szerint, akinek álkalma volt egy híres magyar tudósnek erre vonatkozó kijelentését hallani, megmagyarázza az elmúlt napok abnormis időjárását. Egy óriási üstökös oly közel vonult el a nap előtt, hogy az üstökösnek egész tömege szinte horzsolta a nap felületét, de minden esetre oly közel került hozzá, hogy a napkoronán átvonult. Ha már most figyelembe vesszük, hogy az üstökösök hőmérséklete körülbelül 150 fok a fagyponnt alatt, ugy könnyen elképzelhetjük, hogy egy nagyobb fajtájú üstökös, amelynek farka körülbelül néhány millió kilométerre terjed, a nap tőszomszédságába érve, jelentékenyen lehűti azt az életet ártó tüzes golyót. Az üstökösnek a nap előtti elvonulása napokig tartott

s ez alatt az idő alatt nemcsak, hogy elfogta tőlünk a napsugarakat, hanem tetemesen le is hűtötte azokat. Alapos reményünk lehet rá, hogy most már megszabadulunk ettől a kellemetlen időjárástól, miután a szóbanforgó üstökös már eltávozott a nap mellől s így remélhető, hogy a napsugarak most már állandóan teljes erővel és nem lehűtve fognak hozzánk érkezni.

*** Az ifjuság a szabadság-szobor leleplezésén.** A főiskolának Debreczenben időő hallgatói népes gyűlést tartottak tegnap délután két órakor, a felsőbb tanulók olvasó egyesületének termében. A gyűlésen Kiss Tamás esztét-felügyelő elnökölt. Egyhangulag határozatba ment, hogy az ifjuság az idén is kegyelettel üli meg augusztus 2-án a debreczeni csata évfordulóját, de ezenkívül határozottan óhajtja, hogy a szabadság-szobor leleplezése alkalmával délelőtt rendezendő ünnepségen is szerephez jusson. E végből ma délelőtt küldöttség keresi fel Komlóssy Arthur szoborbizottsági elnököt és engedélyt kérnek arra, hogy a főiskolai ifjuság is a délelőtti ünnepség programjában helyezhesse koszorúját a szabadságemlékre. Az ifjuság természetesen ünnepi szónokkal, Görömbey Péter széniorral képviseltetné magát a koszoru elhelyezésekor. A délutáni ünnepség részletes programját a ma délután tartandó gyűlésen állapítják meg.

*** Kuglizó egyesület gyűlése.** A pénzügyi tisztviselők kuglizó egyesületének választmánya ma este fél hat órakor a kuglizó egyesület helyiségében ülést tart. Az egyleti közgyűlést holnap, vasárnap este hat órakor tartják meg ugyanott, melyre a tagok ez uton is meghívotnak.

*** Romlott hal a piacon.** A halpiacon tegnap délelőtt Dobos rendőrbiztos előtt gyanusnak tűnt fel a Handler Miksa t.-cségei halkereskedő által árult nagymennyiségű hal. Azonnal zár alá vétette és dr. Szentpály Béni kerületi orvossal megvizsgáltatta, a ki a halakat élvezhetetlennek, sőt az egészségre ártalmasnak találta. A rendőrség erre elkoboztatta és megsemmisítette a romlott halakat.

*** Nagy tűzijáték.** Leidenfrost Ármín pirotechnikus vasárnap, folyó hó 20-án a nagyerdőn, a Leveles csárda háta megettí tisztáson nagy tűzijátékot rendez. Műsor: 1. A tűzijátékot megelőzőleg léggömbök bocsáttatnak fel, továbbá gyermekháboru, confetti bombákkal. Időközönként a levegőbe robbanó bombák eresztődnek fel. 1. 50 darab röppentyűvel tűz- és csillageső a levegőben. 2. Zenélő röppentyűk. 3. Pokol kapuja, nagy látványosság. 4. Álló napok. 5. Tűzoszlop, rendkívül meglepő. 6. Zenélő tűzeső, egészen új, soha még sehol ily tűzijáték-darabot nem láttak. 7. Vízimalom, gyönyörködtető darab. 8. Forgó napok. 9. Bomba-ütegek. 10. Tűzokádó sárkányok. 11. Magyar címer és korona, briliáns tűzből. 12. Egy tűzhányó hegy kitörése, a legnagyobb látványosság. 13. Jó éjt, tűz felírás. 14. Görög tüzek. Ez alkalomra a tűzijáték-terén laczi-konhya, fonatos-sátrak lesznek felállítva. Továbbá hideg ételekről, friss sörről és

borról Németh András, a dobos vendéglőse fog gondoskodni. Helyárak: 1-ső sor ülőhely 50 kr., 2-ik és 3-ik sor ülőhely 30 kr., 4-ik és 5-ik sor ülőhely 20 kr., 1-ső rendű állóhely 15 kr., 2-od rendű állóhely 10 kr. Gyermek az ülőhelyeknek felét fizetik. A tűzijáték területére vezető ut fáklyákkal lesz megvilágítva. A tűzijáték után a kis vasut külön vonata áll a közönség rendelkezésére. A tűzijáték kezdete pont 7 és fél órakor.

*** Pincérszakiskola Debreczenben.** Márkus Jenőnek, a debreczeni Dréher sör-sarnok bérlőjének javaslatára már legközelebb felállítják Debreczenben a pincérszakiskolát. — Az előkészületeket minden irányban megtették. Szakkönyveket hozattak, a melyeket a jelentkező növendékek között fognak kiosztani. A városi tanácshoz kérvényt nyújtottak be, a melyben a pincérszakiskola céljaira helyiséget és részbeni segílyt kérnek. Az iskolát szeptember hónapban nyitják meg, hogy később onnan képzett pincéreket bocsásanak el. A kik gyermekeiket ebbe az iskolába kívánják felvétetni, jelentkezhetnek Márkus Jenőnél, a Dréher sör-sarnok bérlőjénél.

*** Nyoma veszett.** Egy 17 éves leány sirva panaszkolta tegnap a rendőrségnél, hogy édes anyja, Balogh Imréné eltűnt. Földesen laknak, hol mindeztideig békességben, boldogan éltek. Családjá éppen ezért el sem tudja képzelni, hogy mi oka volt arra, hogy elhagyja csendes otthonát. Szerdán távozott hazulról. Legkisebbik gyermeke volt csak otthon, annak azt mondta, hogy ne várják vissza, mert nem fog vissatérni. Este, mikor a család minden tagja együtt volt, tudták meg az utolsó üzenetet. Azonnal keresésére indultak, de nem akadtk nyomára. A földesi előljárásnál bejelentették eltűnését, onnan Debreczenbe jöttek és a rendőrségnél szintén bejelentették. — A debreczeni rendőrség következő személyleírást tartalmazó körözőlevelet adott ki róla. Balogh Imréné szül. Demjén Ágnes 34—35 éves középtermű, barna aszszony. Arca kerek. Ruházata fekete ruhaalj, fehér és fekete kockás bluz és piros kasmirkendő.

*** A budapesti honvédszenekar Debreczenben.** Ily címen tegnap megjelent hírnökbe két bosszantó sajtóhiba csuszott be, melyek értelmetlenné tették az újdonságot. Helyreigazításul megírjuk, hogy a fővárosi honvédszenekar, mely e hó 20-án, holnap megy ezredével a katonai összpontosításra, Debreczenbe csak július 25-én, pénteken fog eljönni, hogy hangversenyeket rendezzen a Nagyerdőn.

*** Minden vasárnap este** katonazenhangverseny, Márkus Jenő bor- és sör-sarnoka nagy nyári kertjében. Belépti-dij nincs.

*** Az Angelotti-mulatóban** estéről-estére nagy publikum gyönyörködik a kiváló műsorban, melyet az igazgatóság nagy gondnal és változatosan állít össze. — Az orfeumnak tizenhat tagja van, kik közül különösen kitűnik Angelottiné, a nagy, elsőrendű Tregolina. Angelottiné valóságos művésznő az átváltozásban, tiz alakban jelenik meg, igen rövid időközökben. Rajta, a társulat starján kívül, esténként játszik a híres

indiai fakir. Foks, a felülmulhatatlan ügyességű jongleur, Bodrogi komikus, Kövessi Juliska operette énekesnő és egy kiváló kézakrobat. Angelotti legközelebb új tagokat is vendégszerepeltet.

*** Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Lantos Anna róm. kath. 20 hónapos, Sipos Bálintné ev. ref. 82 éves. Bodnár Péterné ev. ref. 25 éves, Agárdi Sándorné ev. ref. 43 éves napszámosnő.

*** A veszett kutya veszedelem.** Debreczenben még mindig igen nagy számmal garázdálkodnak a veszett kutyák. Tegnap is két szomorú eset fordult elő. Két férfit mart meg veszett kutya. Ezeket orvosi vizsgálat után Budapestre szállítják. A veszett kutyák mellett most már vannak veszett macskák is s a közönség jól teszi, ha a védekezést mindkét irányban kiterjeszti. Figyelmeztetésünket, amelylyel a védekezésre több ízben felhívtuk olvasóinkat, a közönség jó része respektálta, — de még mindig sokan vannak olyanok, a kik kutyáikat nem látják el szájkossárral s nem tartják lánczon, vagy kötélén. Pedig ha ilyen esetekről tudomást nyer a rendőrség, szigoruan bünteti a rendelet áthágóit.

*** Razzia.** Az éjjeli őrzáratok tegnap este felkeresték mindazokat a buvhelyeket, melyek így nyár folyamán kedvező tartózkodási helyei a csavargóknak és egyéb a közbiztonságra veszélyes alakoknak. Az eredmény megmutatta, hogy nem végeztek hasztalan munkát. Egész csapat zülött kinézésű alakot kísértek be, a kikkel egy cseppet sem volna ajánlatos az éjjeli órákban találkozni. A csavargók egy része büntetett előéletű s a város területéről többszörösen kitiltott, kétes egzisztenciájú zülött alak, a kik csak szívük vágyát követve ismét visszatértek Debreczenbe. Köztük van Babotán Jóska is, a ki arról nevezetes, hogy mint önkéntes fogoly az év legnyobb részét a rendőrség börtönében tölti.

*** Új regényünk.** Több ízben adtunk hírt arról, hogy *Tűzpróba* című új, szenzációs regény közlését kezdjük el. Az érdekesítő regényből első közleményünket lapunk holnapi számában közöljük s arra, mint további folytatásaira újból felhívjuk regényolvasó közönségünk figyelmét.

*** Választók figyelmébe.** Debreczen sz. kir. város központi választmányának a felszólamlásokra vonatkozó határozatai f. évi július 20-tól 30-ig a városháza kistanács-termében (1-ső emelet 34. szám) közszemlére kitétetnek, azok, kiknek felszólamlása felett határozat hozatott, annak közszemlére történt kitételét követő 10 nap alatt, azok pedig, kiknek az 1899. évi XV. törvény-cik 148-dik paragrafusában elősorolt határozatok kézbesítették: a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a kir. Kuriához intézett felebbezésüket a központi választmány elnöke, Nagyságos Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester urnak benyújthatják. A központi választmány.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó rokonok, barátok és ismerősök, kik felejtethetlen néhai nemes nemzeti idős Szegedi Dániel temetésén megjelenésükkel fájdalomunkat enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. A gyászoló család.

6

* **Bicikli tolvaj.** A nyári évad egyik elengedhetetlen alakja a bicikli-tolvaj, a ki ott leselkedik a biciklisták nyomában, hogy egy kedvező pillanatban rátegye kezét egy biciklire és elvágtasson vele. Az így szerzett gépen aztán potom árért tulajdonk, vagy elzalogosítja. Tegnap Klein fűszerkereskedőt, kinek üzlete Péterfia-utcán van, károsította meg egy ismeretlen tolvaj. Klein biciklijét állandóan az üzlet előtt tartotta, hogy szükség esetén kénytelen legyen. Itt állott tegnap este is. Üzletzáráskor vette észre, hogy biciklijére nincs a szokott helyén, valamelyik szemfüles tolvaj elhajtott vele. — A bicikli tolvajt a rendőrség keresi.

* **A nagyvárad gyalogezred Debreczenben.** Tegnap reggel hét órakor eltávozott Debreczenből a budapesti honvéd gyalogezred, mely három hétig időzött Debreczenben. A pesti ezred Nagy-Léta környékére ment csapatösszpontosításra. — Ma délelőtt külön vonaton jön Debreczenbe a nagyvárad negyedik honvéd gyalogezred, mely öt napot tölt nálunk. Az ezred tisztikarának tiszteletére ma este diszvacsera lesz a Bikában.

* **Mit lehet az emberi testből csinálni.** Egy párizsi kemikusz az „Internationale Revue für Medizini und Chirurgie“ legutóbbi számában közölte az emberi test vegyi összetételére vonatkozó kutatásainak és elemzésének eredményeit. A francia vegyész megállapította többek közt, hogy egy 68 kg. súlyú emberi testben 1200 trükojás vegyi alkotó részei foglalhatók. Ha az emberi testet földidőnk és aztán elpárologtatásnak vetjük alá, 98 köbméter gáz fejlődik belőle, a mely annyi hidrogént tartalmaz, hogy egy 70 kg. emelőképességű léggömb megölhető volna vele. Az emberi test rendszer állapotban annyi vasat tartalmaz, hogy 7 gramm szegyet lehetne belőle kovácsolni. A normális viszonyok közt élő, közép súlyú ember zsiradékából 6 és fél kg. gyertyát lehetne mártani, a szénanyagból pedig 65 drb. nagy szál czeruzát lehetne készíteni. Az emberi test fosforanyagából 820 000 gyufaszál telnék ki. Ezenkívül még 20 kávéskanálnyi konyhasó, 59 drb. cukor és 42 liter víz volna kivonható egy közép súlyú emberi testből. Mind ezekből az tűnik ki, hogy még a leghasznaltalanabb fráter sem egészen hasznontalan, valami használható, jó dolog mindenkiben van.

* **Muzsika és asszonyi jellem.** A londoni könyvpiacznak szenzációja van, a mely a szalonokban és a pucha, parfümös londoni boudoirokban is élénk megbeszélések tárgyát képezi városszerte. A feltűnést ezúttal egy pszichológiai munka keltezte, a mely a komoly tudományos munka színezetével mutatkozik ugyan be az olvasóközönségnek, komolysága azonban nem egyéb nagyképűségnél: s a munkát valószínűleg maga a szerző is csak kérés-életre szánta. Egy pár hétig chic lesz róla beszélni, a kiadó elad belőle hirtelen egy pár kiadást, a míg mindenki megszerezte és elolvasta a divatos művet, aztán pedig szerzőjével együtt elfelejtik. — Azt azonban meg kell vallani, hogy a mű tárgya érdekes és szerzője ért a jóízű diskuraláshoz is. A könyv szerzője tudományos aparátussal azt igyekszik bizonyítani, hogy a zenének igen nagy alakító hatása van a női jellemre. Éveken át tartó megfigyelései alapján azt a

merész állítást is megkockáztatja a szerző, hogy a szerint, a milyen zenei iskola híve valamelyik asszony, — következtetni tud az illető hölgy jellemére. Így általános elvként kimondja, hogy Beethoven tisztelői szilárd, hűséges, odaadó jellemek. Mendelssohn muzsikájának hívei raongóz, melancholikusak, gyöngédek; ellenben Bach csodálói gyakorlati észjárású, takarékos, kitűnő háziasszonyok. Chopin rajongói szentimentálisak, végül pedig a régi stílus melódiák szeretői elmaradt lelekre enged következtetni. Az éles elméjű angol pszichológus ezekben az általános tételekben resümálja megfigyeléseit. Rendszeréből éppen csak Wagnert felejtette ki, talán czéltudatosan, mert hiszen, hogy a Wagner-rajongó asszonyok milyenek, azt fájdalom, pszichológiai rendszerek nélkül is édes mindayáján tudjuk — házi tapasztalásból.

TÁVIRATOK.

Nem lesz gyufamonopolium.

Budapest, július 19. A budapesti lapok legnagyobb része hirt hozott arról, hogy a delegációk tanácskozásainak befejezése után megtartott miniszteri konferenciák egyikén Lukács László pénzügyminiszter már részletes előterjesztést is tett a gyufamonopolium létesítésére vonatkozólag és kimutatta azt is, hogy ezen a czímen az állam mintegy husz millió korona nagyobb bevételre számíthat évenként. A gyufának a jelenlegi árát azonban fe kellene emelni száz százalékkal. A fővárosi lapok már mint befejezett tényről hoztak hirt, a melyet ma a Bud. Tud. félhivatalos könyvnyomatos a leghatározottabban lezáról. Így hát nem lesz gyufamonopolium.

Az amerikai Kossuth szobor.

Budapest, július 19. Az amerikai magyarok számára készült Kossuth szobrot a szoborbizottság: dr. Bakonyi Samu, Rákosi Viktor és dr. Barabás Béla országgyűlési képviselők ma vetették át. Tóth András debreczeni szobrász műve nagyon meggyerte a bizottság tetszését. A szobor két méter magas és bronzból öntötték. E hó 23-án küldik Clevelandba.

Az angol király koronázása

Budapest, július 19. Londontól táviratozzák, hogy a koronázás határnapját ma már hivatalosan is kitűzték. E szerint a koronázást augusztus hó kilencedikén fogják megtartani.

Mozgalom a sörkartell ellen.

Kolozsvár, július 19. Az itteni vendéglősök is mozgalmat indítottak a sörkartell ellen. Tegnap este értekezlet tartottak, a melyen megbeszéltek egymás között azokat az intézkedéseket, amiket a rájuk nézve veszedelmes kartell ellen tenniük kell.

Japán államférfi Budapesten.

Bécs, július 18. Matsukata gróf, volt japán miniszterelnök, a ki jelenleg Bécsben tartózkodik, jövő vasárnap utazik el és Budapestre is ellátogat.

Sikkasztó rendőr.

Belgrád, július 19. Toliján Tódor városi rendőr nagyobb összeget sikkasztva megszökött. Tegnap azonban elfogták, a midőn a határon át menekülni akart Bulgáriába. A sikkasztó rendőrt Belgrádba hozták.

A császárné betegsége.

Pétervár, július 19. A császárné betegsége még mindig komoly természetű. Környezete attól tart, hogy idő előtt szülni fog.

Kisiklott vonat

Lyon, július 19. A tegnap reggel 7 órakor Lyonból elindult tehervonat, a város határától nem messze, hibás váltóállítás következtében kisiklott. A vonat vezetője súlyosan megsérült.

A borra való ellen.

Trieszt, július 19. Már említettük, hogy a trieszti kávéházi pinczerek a borra valóval szemben le akarnak mondani és e helyett inkább az üzlet nyereségében való részesedést akarják. E tárgyban tegnap este ülést tartottak, amelyen azonban a vendéglői pinczerek opponáltak és kijelentették, hogy a borra valókról való lemondás rontásukat okozná. E hó 23-án újra gyűlést tartanak ez ügyben.

Tőzsdejelentés.

Budapest, július 19. A készárúüzletben esős időre az árak pár fillérrel emelkedtek. Határidőüzlet kezdetben tartva volt, később azonban az árak hanyatlottak. Kötettek:

Októberi buza 686—87. Áprilisi buza 718—19. Rozs 589—90. Zab 535—37. Augusztusi tengeri 480—81. 1903. Májusi tengeri 486—87.

HIREK.

Éjjeli posta.

Egy katona tragédiája.

Megölte az édesanyját.

Csak most, két-három esztendővel az eset után lebbent föl a fátyol egy szomorú történetről, melynek hőstét a minap bocsátották el a nagy-kállói országos elmeegógyító-intézetből.

Kazy Márton veszprémi szürszabó a nagy tüzvész alkalmával hajléktalanná lett, sőt a szemevilágát is elvesztette.

Nagy nyon. oruságát növelte egy másik

baj, hogy egye len kenyérkereső fiát, Kazy Gaspárt elvitték katonának.

A másik idősebb fia egy halállal végződött gyűlölködés miatt már előbb börtönbe került. Kazy Gaspár a székesfejérvári 17. honvéd-gyalogezrednél szolgált s hogy öreg szüleinek mint katoná is segítségére lehessen, naji hat krajczár zsoldját összerakta. Kenyérkiosztáskor is kettő helyett csak egy kenyeret fogadott el, a másikat pénzben vette ki.

Az így megtakarított fillérekért havonként begyalogolt édes anyja Veszprémből Székesfejérvárra.

1901. november végén indult el utoljára az asszony a fiához. Utközben meg kellett szakítania hosszú gyaloglását, mert erős havas eső támadt s így csak éjjel feléért Fejérvárra a kaszárnyához. Ott elutasították, mert nem beszélhet a fiával, mert az most őrszolgálatot teljesít a Sár-utcában, a kerületi fogház előtt. Szomorúan ballagott tovább az anyóka, egyenesen a Sár-utca felé, hogy legalább láthassa a szive örömét. Közben ismét megeredt a havaseső úgy, hogy a koromsötétségben alig látott az ember két lépésnyire. Már messziről hallotta az öreg asszony az őrs lépteinek egyhangú kopogását. Egyszerre aztán elmaradt s léptek kopogása. Helyette erős kiáltás szelte át a levegőt:

— Állj!

— Igen, ez a fiam, a Gazsi hangja — sutogta az öreg asszony és meggyorsította a lépteit.

— Állj, ki vagy! — hangzott ismételten.

— Én vagyok Gazsi lelkem, az édes anyád, volt a felelet. A szegény asszony abban a boldog hiszemben, hogy megértette őt az őrs, nem állott meg, hanem rohant előre.

— Állj! — harsogott a katoná harmadszor s a következő pillanatban eldőrdült a fegyver.

A lövésre kiszaladt az őrség. Köztük volt Kazy Gaspár földije is, Magyar István honvéd. Kővé meredten világosította fel az asszony holtteste mellett az őrsparancsnokot.

— A szerencsétlen Kazy megölte az édes anyját!

Most, három esztendővel az eset után hazakerült az anyagyilkos. A nagyállói elmeigógyító-intézet igazgatósága, mint gyógyíthatatlan csendes örültet elbocsátotta. — Érdekes, hogy ugyane napon kézbesítették a szerencsétlen apának a 3475/1902. számú ügyészi végzést is, melyben arról értesítették, hogy idősebb fiát föltételes szabadságra bocsátották.

× **A bibornok kalapja.** (Éjjeli express tudósítás.) A megboldogult dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök kardinális kalapját tudvalevően a temetésén a ravatal elé helyezték, majd az összes jelvényeivel s kitüntetéseiével együtt, a koporsóval együtt Temesvárra vitték. A temesvári temetés után a rendjelekkel együtt a bibornoki kalapot is visszaküldték Nagyváradra. Ott ősi szokás szerint, mint minden bibornok halála után a vörös kalapot vastag czérnaszalón a székesegyház szentélyében szögbe függesztették föl s addig hagyják ott, míg magától le nem hull. A kalap egy-két sőt három évig is ott szokott függeni s ha leesik, akkor a püspöki palota emlékei közé helyezik. A kalap felfüggesztése régi szokás. Különös értelme nincs, csak az a czélja, hogy a híveket az elhunyt biborosra visszaemlékeztesse.

× **Kossuth Lajos emléke.** (Éjjeli express tudósítás.) A Kossuth Lajos születése 100-dik évfordulójának megünneplésére alakult bizottság a következő felhívást adja ki:

Kossuth Lajos születése napját megünnepelni óhajtó közönségnek! Ez év szept. 19-én ünnepli a magyar nemzet legnagyobb fia Kossuth Lajos születésnapjának 100-dik évfordulóját. Részt vesz ez ünnepen a magyar nemzet minden hű fia, szegény és gazdag, férfi és nő, gyermek és agg, résztvesz az utolsó tanyaház és kisközség épen úgy, mint a törvényhatóság és a főváros! A Kossuth Lajos születésnapja megünneplésének előkészítésére országgyűlési képviselőkből alakult bizottság ezen országos ünnep módozataira vonatkozó mindennemű felvilágosítással, utbaigazítással, tájékozással szívesen szolgál bárkinek, úgy egyeseknek, mint testületeknek, községeknek stb. Szóbeli értesítést nyújt a bizottság hivatalos helyiségeiben. Budapest, József-körút 31/b. I. emelet minden fétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 10 órától 12 óráig. — Levelek és mindennemű megkeresések ugyanoda, a bizottság vagy Pallay Sándor czimére küldendők.

× **Kitüntetett államvasuti munkások.** (Éjjeli express tudósítás.) A király a személye körüli miniszter előterjesztésére hű és buzgó szolgálataik elismerésül, Hermann Gusztáv magyar államvasuti művezetőnek és Ottóházi Károly magyar államvasuti előmunkásnak a koronás ezüst érdemkeresztet, Földy Ferencz magyar államvasuti hivatalosolgának pedig az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Az őrangyal

(Folyt.)

Jól érezték magukat, mert hiszen kedvük szerint minden rendben ment. Megbirkóztak a telerrel is. Elöl ment a lámpással kezében Lánccy, hátul Hortoványi. Ugy czipelték Bogáty Bélát.

A lámpa fényénél kivették, milyen rettenetes hely ez. Hosszu sziklafolyosó, amelynek oldalát több helyen lassan csergedező vizmosás tarkítja. Az odu eme folyosója nem is tudja mennyire, milyen hosszan terjed. Valami hat, hét perczig haladtak, amíg egy oldalnyiláshoz értek. Egy másik kis odu volt ez, amelyet rozsdás, vasrácsajtó zárt el a sziklafolyosótól. Ez a vasrácsajtó zárva volt.

— Tegyük le! — szólt hátra Lánccy, — mikor ehhez a vasrácsajtóhoz értek.

Hortoványi rég várta már ezt a jelszót s egészen megkönnyebült, mikor letette Bogáty Bélát.

— Megnézem az ajtót — szólalt meg újra Lánccy.

A vasrácsajtót nyitni akarta. Nem lehetett. Akkor vette észre, hogy benne van a kulcs. Egy kis erőfeszítéssel megfordult a zárban és kinyitott az ajtó. Lánccy belépett. Körülnézett. Mintegy három, négy méter hosszú és széles sziklaodu volt ez. Ha a vasrácsajtó zárva van, onnan ugyan nincs olyan hely, a hol menekülni lehetne.

— Hozzuk be ide! — szólt Palihoz Lánccy Kálmán.

Mindjárt érte is mentek és becipelték, egészen közel a vasajtóhoz, a melyet azután behuztak. A rácsajtón keresztül Lánccy Kálmán lerakta azt a kis elemőrszót, a mit a kocsis szeredásából magával hozott.

— Nesze! Legyen egy-két napig mit enned.

Azután becsukta a vasrácsajtót és a kezével benyúlt. A Bogáty Béla kezéről leoldotta a zsebkezdőt, majd a szájából is kivette a másik zsebkezdőt és azzal, mint a ki dolgát jól végezte, Palival együtt távozott. Utánuk hallatszott a Bogáty Béla kiáltása.

— Csak kibálj! — szólt Palihoz fordulva Lánccy — ezt már nem hallja meg senki. Veled végeztünk! Most már anyádon és menyasszonyodon ál, hogy itt ne pusztulj el. Ne minket, őket vádold majd azzal, hogy veszni engedtek. Mert ha szeretnek, teljesítik a mi kívánságunkat s akkor minden rendben lesz.

Fellélegzettek, mikor kijöttek a szabad levegőre. Űde, kellemes volt a hajnali lég.

— Folyt. köv. —

Az általam legmondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SŐSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerrakára Debreczenben (Tisza palota).

Apró hirdetések.

Tanuló felvétetik Boros Testvérek nődivat áruházában. Debreczen, Kossuth-utca 6.

59 kasztr. hold tanyaföld, Debreczen-nel határos, szoboszlói Köteles dűlőben eladó. Értekezhetni tulajdonossal Szoboszlón 4 tizedben 230 sz.

„Fekete - Borostyánnak“ levele van kívánt helyen.

„Szekfünek“ lovél ment a kívánt helyre.

Egy kevésbé használt hintó és egy Kis szerkezetű futó kocsis ernyővel a szánkó talppal eladó. Csapó-utca 17.

Találtatott esőtörtőkön egy sárgás szőrű vizsla. Tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalunkba megtudható czímen.

Talált kulcs Bereczky Lajos rendmázó esőtörtőkön este a Csapó-utczán egy kis kulcsot talált, melyen egy kis karika van.

Eladó ház a Vargakertben második járás 75. szám, részletfizetésre is.

Egy kisebb bolt helyiség azonnal kiadó. Csapó-utca 22. sz. a.

Világhírű keiser-borax és fürdő szivacsok nagyraktára Czegléd és Polgárnál.

Eladó házak:
Péterfia-utca 45. szám.
Arany János-utca 60. szám.
Csapó-utca 31. szám.
Homok-utca 124. szám.
Feltételek megtudhatók a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárságánál

500 liter Sesta kerti bor eladó Péterfia-utca 65. szám alatt.

Modern salonn garnitúra és nagy consol tükör alig használt jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy intelligens fiatal ember komoly ismeretséget keresi egy fiatal urilány. Ajánlatot „Szekfü“ jelige alatt. Posta restante, Debreczen.

Kevésbé használt hintó kocsis eladó. Bethlen-u. 17. sz. alatt.

N. Péterfia utca 79. sz. háznál az utca lakás, mely áll öt szobából, mellékhelyiségekből és istállóból azonnal kiadó, esetleg az egész udvar.

Eladó hazhelyek Varga-kertben — közel a vasúthoz — több házhelynek való pusztaföld eladó. Értekezhetni: Széchényi u. 42.

Kiadó garzon lakás, szép világos, magas egészséges két szobás udvari lakás, előszoba, mellékhelyiség és vízvezetékkel szept. 1-re. Ugyanott egy négy szoba és mellék helyiségekből álló lakás kiadó. Piacz-u. 7. sz.

Gazdasszonyi vagy ápolónői állást keres egy középkorú özvegy nő. Vigkedv-Mihály-u. 24. sz.

Sárga szőrű fiatal szép nagy németdog tiszta Rass eladó Mezey Pálnál Nyiregyházán.

Megvételre kerestetik

egy egészen kis négykerekű stráfszekér. Czim a kiadóhivatalban.

Eladási hirdetmény.

Alulírott bérlőtársaság ezennel közönségesen teszi, hogy a Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s a társaság által bérelt „Arany Bika“ szállodai, vendéglői és kávéházi összes berendezések és felszerelések: angol rézágalyok, ágyneműk, székek, székrenyek, asztalok, szalon garnitúrák, szőnyegek, függönyök, tükrök, fogasok, a vendéglői felszerelés; a kávéházi berendezés: márvány asztalok, székek, tükrök, pénztár, jég-szekrények,

billiárd asztalok szabad kézből akár csoportonként, akár darabonként az üzlet felosztása miatt rendkívül olcsó áron eladatnak.

Az eladó ingóságok leltára, valamint az eladási feltételek Debreczenben az „ARANY BIKÁ“ szálloda irodai helyiségében bármikor megtekinthetők és megszerzhetőek.

Ártézi és szivattyús kutak furására

községek, gyárak, gazdaságok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyúk elállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

kuturfúró-mester és vállalkozó, ki 16 év lefolyása alatt

220-nál több sikerült fúrt kutat létesített.

Megrendelések czímre Debreczen Varga-utca 20 ik szám intézendők.

Debreczeni tejcsarnok

Debreczenben, Hatvan-utca 39.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint a

Macsi uradalom összes tejtermékeit megvásárolván

és azt lakásomon Hatvan-utca 39 sz. alatt szives rendelkezésükre bocsájtom.

Egész nyáron át kitűnő friss teljes tej kapható nálam, nem különben habtej, tejszín, tejföl, vaj, túró és iró. — Ugy üzletekbe mint házakhoz a tejet kívánatra házhoz szállítom.

Kitűnő tisztelettel:

Weinstein Jakab,

Hatvan-utca 39. sz.

Naponta friss túró kilója 18 kr. Kitűnő teljes tej hónaponta literje 8 kr.

Jánossy József és Társánál

Leszállított határozott áron beszerezhetőek:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó kelmék, Cosmanosi szintartó Indisch foulard szavana, Douches satinnok.

Több ezer méter maradékok

féláron.

Főtér, a főtőzsde mellett.

Legnagyobb és legolcsóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női cipők

Férfi cipők

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, ahol a legdivatosabb és legtartósabb cipőt kaphat. Tisztító bőkenőcsöt minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 frtnyi bevásárlásnál franco küldök. Bonyabőrűből cugos vagy fűzős lábbeli . . . 240—260—280.
Zerge bőrből cugos, fűzős vagy gombos . . . 280—300—350.
Párisi Sevró cugos, fűzős v. gombos . . . 350—400—430.
Sevró lakk keztüszárral cugos v. fűzős . . . 450—550—650.
Lasting cugos selyem cuggal . . . 800—850—970.
Bornyu bőrből sima vagy betétes lábbeli . . . 240.
Karlsbádi tükör bőrből keztüszárral cugos vagy Bergsteiger . . . 350—390—450.
Párisi Sevró cugos vagy Bergsteiger . . . 500—550—600.
Maici Lakk cugos vagy Bergsteiger . . . 450—550.
Sárga Bonyubőr cugos vagy Bergsteiger . . . 350—400—450.
Konkurrenzia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Lőw Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

A „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz, vagy rizsborral. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat Crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsaszín és crème színben) minta doboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá a következő arczporait:

BERLINI FETTPOUDE (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 korona s 1 kor. 60 fillér.

VELUTIN POUDE (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.